KØBENHAVNS UNIVERSITET
INSTITUT FOR NORDISKE STUDIER OG SPROGVIDENSKAB

Den Arnamagnæanske Kommission

MØDEREFERAT

11. APRIL 2023

EMIL HOLMS KANAL 2
2300 KØBENAVN S

DIR 21329042

REF: MTP

Forum Den Arnamagnæanske Kommissions årsmøde

Møde afholdt 11/4-2023 kl. 16.00 - 17.30

Sted Salen, Njalsgade 136, 2. sal

Referent Morten Tang Petersen

Til stede
Henrik Wegener (HW, formand), Dorthe Duncker (DD, medlem), Matthew James Driscoll (MD, medlem), Svend Larsen (SL, medlem), Gunnar Lind (GL, efor), Anne Mette Hansen (AMH, kurator), Tarrin Wills (TW, daglig leder af ONP), Morten Tang Petersen (MTP, sekretær)

Fraværende

Jens Hemmingsen Schovsbo (efor), Anne Jensen (institutleder)

Dagsorden

1. Godkendelse af dagsorden
2. Meddelelser
   a. Tilskud til Den Arnamagnæanske Kommission 2023. *Bilag 1*
   b. Revideret budget for 2023 + overslagsårene. *Bilag 2a og 2b*
3. Regnskab 2022
   a. Årsregnskab for Den Arnamagnæanske Kommission 2022. *Bilag 3a, 3b og 3c*
   b. Årsregnskab for Det Arnamagnæanske Legat 2022. *Bilag 4a, 4b og 4c*

4. Underskrift af Det Arnamagnæanske Legats årsregnskab 2022. *Bilag 4a*. Underskrift af referat fra årsmødet 2022. *Bilag 5*
5. Ansøgninger til Det Arnamagnæanske Statsstipendium 2023. *Bilag 6*
6. Ordbogsarbejdet på Ordbog over det norrøne prosasprog (ONP). *Bilag 7*
7. Rapport for udgivelsesarbejdet i 2022 og udgivelsesplan for 2023. *Bilag 8a og 8b*
8. Orienteringspunkter
    a. Om besøg i Island
    b. Om samarbejder
9. Anmodning om udlån ifm. udstilling i Island. *Bilag 9a og 9b*
10. Evt.

Ad 1) Dagsordenen blev godkendt

Ad 2a) Uddannelses- og forskningsstyrelsen bevilger i 2023 et tilskud til Den Arnamagnæanske Kommission på 4,5 mio. kr. som følge af midlertidig bevillingslov baseret på baggrund af bevillingen i 2022 på FL § 19.32.01.30. Meddelelsen blev taget til efterretning.

Ad 2b) Revideret budget for 2023 samt overslagsårene blev taget til efterretning.

Ad 3a) Årsregnskabet for Den Arnamagnæanske Kommission 2022 blev godkendt. Revisionen af årsregnskabet er indeholdt i KU's revision.

Ad 3b) Årsregnskab for Det Arnamagnæanske Legat 2022 blev godkendt. Det Arnamagnæanske Legat kan ikke uddele midler, da udgifter til gravsted og administration spiser det overskud, der skulle finansiere legatuddeling. Ved opløsning af fonden skal Civilstyrelsen godkende afviklingsplan. Ophævelse af fonden ophæver også forpligtelserne. Kommissionen aftalte at undersøge 1) muligheden for at omdanne gravstedet til kulturarv for derved ikke at have udgifter til pasning af gravstedet, 2) om det i en afviklingsplan er muligt at forudbetale pasning af gravstedet for de resterende midler i fonden. Alternativt at bruge midlerne til et andet formål, som er i fondens ånd. Kommissionen ønsker, at en jurist belyser mulighederne for opløsning af fonden.

Ad 4) Årsregnskabet for Det Arnamagnæanske Legat 2022 samt referat

fra kommissionsmødet i 2022 blev underskrevet.

Ad 5) Ansøgninger til Det Arnamagnæanske Statsstipendium 2023 på samlet seks måneders ophold for to stipendiater blev imødekommet.

Ad 6) TW gennemgik udsendte rapport over ordbogsarbejdet i 2022, som var et godt år for ONP: Fremdriften var på samme niveau som tidligere, dog lidt mindre end under corona. Der arbejdes fortsat på verberne, og dette arbejde fortsætter de kommende år. To redaktører er på deltid og forventes at gå på pension inden for nogle år. I mellemtiden oplæres de nye medarbejdere. En dygtig redaktør er flyttet til Island, hvilket er et tab for ONP, men også en styrkelse af samarbejdet med Island i forhold til fælles digitale data.
ONP bruger fx YouTube, sociale medier og konkurrencer til formidlingsopgaver. Der har været cirka 6.000 brugere med peaks efter wordle og efter en konference. Fremover bliver der brugt en anden metode til analyse af tal og statistik, og der forventes derfor et andet talgrundlag til næste år. Det vil i en overgangsperiode vanskeliggøre sammenligninger til tidligere år.
Større forskningsaktiviteter (projekter og publikationer) er afsluttet i 2022 på trods af, at der ikke er VIP tilknyttet ONP. Medarbejdere fra ONP har deltaget i forskningsaktiviteterne, men det svært med anerkendelsen uden VIP-tilknytning.
HW konstaterede god fremdrift i arbejdet med ONP og takkede for det store arbejde.

Ad 7) MD gennemgik rapporten over udgivelsesarbejdet i 2022 og udgivelsesplanen for 2023.
Opuscula XX er udkommet i februar 2023, selvom der i titelbladet står 2022.
Care and Conservation 18 (24 artikler) er netop udkommet forud for konferencen i næste uge.
Guðmundar sögur biskups III er ikke udkommet som planlagt, men der arbejdes på udgivelsen.
Opuscula XXI bliver et temanummer med bidrag af alle de discipliner, der har været tilknyttet projektet 'Skrift og tekst i tid og rum', men den når ikke at udkomme i 2023. Satsen vil blive finansieret på fondsmidler (Velux Fonden) i 2023.
Editiones Arnamagnæanæ Electronicæ I og III er næsten færdige. Der udestår indledninger og fagfællebedømmelser. På forespørgsel fra HW om, hvem, der skal lave fagfællebedømmelserne, svarede AMH, at det har været redaktionskomiteen, der tidligere har gjort det. HW påpegede, at det er vigtigt at få akademisk merit for arbejdet. Begge forventes at udkomme i 2024 efter fagfællebedømmelse.

Breta saga udkommer i år med Þorbjörg Helgadóttir fra ONP som forfatter.
Jón Helgason†: *Catalogue of the Icelandic Manuscripts in the British Library* arbejdes der fortsat på med henblik på online publicering i 2023. Printet udgave kan overvejes. SL foreslog at søge fonde med interesse i at finansiere en fysisk udgivelse.
Til konferencen Care and Conservation har 215 tilmeldt sig fysisk deltagelse, mens et ukendt antal forventes at tilslutte sig streaming. Sidst var konferencen online med 1500 deltagere. I 2023 er der 66 papers på tre dage.
Efter aftale med Landsbókasafn/Nationalbiblioteket, der forvalter handrit.org, uploader fotografisk atelier i København nu selv billeder til handrit.org, og vi kan få optagelser hurtigere tilgængeliggjort.

Ad 8a) I anledningen af Symposium i Reykjavik om manuskripterne fra Helgafell den 3. og 4. marts 2023, var konservator fra AMS Natasha Fazlic (NF) inviteret til at deltage, da hun har hjulpet konservatoren i Island med arbejdet forud for symposiet.
Også fotograf Suzanne Reitz (SR), AJ, AMH og MTP var i Reykjavik for at deltage i symposiet og for at afholde møder med islandske kolleger om samarbejde. Turen blev desuden brugt som kurértjeneste, og følgende blev bragt til Reykjavik:
AM 147 4to og et antal fragmenter af segl (i 10 kuverter og en pose) fra *Diplomata Islandica* (den 1. marts 2023)
AM 556 a to og tillægget til AM 761 b 4to (den 2. marts 2023)
Returrejsen til København blev også brugt som kurértjeneste, og følgende blev bragt til København:
AM 764 to (den 5. marts 2023)

Ad 8b)
Samarbejdsaftalen mellem institutterne i København og Reykjavik er udfordret af, at der ikke er fremdrift i "Danish-Icelandic Working Group on Old Icelandic Manuscripts". Siden juni 2022 har der ikke været opfølgning på arbejdsgruppens kommentarer. I det daglige fungerer samarbejdet i øvrigt godt jf. møde i IS om samarbejde.
Institutterne i IS og DK arbejder desuden på "Framework Agreement on Lending of Manuscripts between Arnamagnæan Institute and the Árni Magnússon Institute for Icelandic Studies" om gensidige lån til forskning, udstilling samt fælles retningslinjer for "handling and preservation of the AM Collection". I traktaten af 1. juli 1965 mellem Island og Danmark om overførelse af håndskrifter (https://www.retsinformation.dk/eli/ltc/1971/35) står der i artikel 8, at der skal "fastsættes regler om gensidig adgang for stiftelsens to afdelinger til lån af håndskrifter til brug for den videnskabelige forskning". Praksis har været, at AMS og SÁM lånte fra hinanden – til forskningsbrug – uden fastsatte/skriftligt formulerede retningslinjer.

Framework Agreement skal gerne være på et overordnet niveau, hvorefter konkrete låneanmodninger kan behandles. I arbejdet med "Framework Agreement" læner vi os op ad store håndskriftssamlingers anbefalinger/praksis for udstilling.

Ad 9) Udlånsanmodning fra Island.
Udstillingen i Island skal have fem temaer eller kapitler, og i hvert kapitel skal der indgå håndskrifter. En årsag til, at udstillingen skal vare syv år, må være, at en udstilling er dyr, og perioden skal retfærdiggøre omkostningerne. Da udstillingen allerede skal åbne om et år, haster behandlingen af låneanmodningen.
Låneanmodningen er ekstraordinær, da det er stiftelsen (den islandske institution der sammen med AMS/NorS/KU forvalter håndskriftsamlingen), der er indlåner. Men 7 år er mere end det, der er normal praksis for udlån. Fx er Kulturværdiudvalgets praksis at godkende udlån i op til 5 år.
En udlånsperiode på 7 år er desuden et problem, da håndskrifterne så ikke er tilgængelige for forskning i perioden.
SL foreslog, at håndskrifterne stadig kan ligge i København, indtil de skal bruges til udstilling i Island, hvis IS får garanti for at kunne låne dem.
HW mente, at 7 år er en lang periode.
På spørgsmål fra DD svarede AMH, at IS, så vidt hun havde kendskab til, foreløbig kun har sendt anmodning til os. DD bemærkede, at det så er vanskeligt at rådføre sig. HW bemærkede, at DK kan være make or break, og at det er derfor, vi er blevet spurgt først.
SL forklarede, at Det Kongelige Bibliotek ikke har haft brugsmæssig grund til at sige nej til Norge i forbindelse med en anden anmodning, og derfor udlåner KB i dette tilfælde længe. Efter 5 år sender KB en person til Oslo for at inspicere med henblik på at afgøre, om man kan forlænge udlånet.
HW foreslog, at man kunne gøre som KB og lave to perioder a 3,5 år, og så mellemperioder, hvor håndskrifterne skal hjem til undersøgelse eller kan undersøges i IS.
Arbejdet med konservering og dokumentation i forbindelse med låneanmodningen bliver omfattende. HW anførte, at IS burde betale for konservatortimer til blandt andet microfadingundersøgelser.
I tilfælde af, at vi får låneanmodninger om de samme håndskrifter fra både Norge og Island, må IS prioriteres før N.

Vi kan endnu ikke bekræfte, at vi kan imødekomme anmodningen fra Island. Men vi vil nu starte en proces for at undersøge, om vi kan udlåne i henhold til ønskerne.
Undersøgelsen af, om vi kan udlåne, vil falde i to dele: 1) En undersøgelse af hvert enkelt håndskrift i forhold til tilstand og vores behov for brug, og 2) Stillingtagen til låneperioden på 7 år.

I vurderingen af udlånets længde skal kommissionen kende til a) vurdering fra fagmiljøet og institut-/fakultetsledelsen, b) perspektivering til andre håndskriftssamlinger, c) udlånstrafikken mellem AMS og SAM og d) i hvilket omfang beslutningen vil betyde ændringer i de nuværende retningslinjer for udlån til udstilling af håndskrifter i Den Arnamagnæanske Kommission og i så fald hvilke.
Der planlægges ekstraordinært kommissionsmøde den 7. juni 2023, som afholdes, hvis beslutningsgrundlaget er tilvejebragt.

Ad 10) Evt.
Der var ikke punkter til eventuelt.